

De två stora buden

Predikan av pastor Göran Appelgren

(Läsningar: Ps 34:8-16,20,23; Mark 12:28-34; SKR 579. Se sista sidan!)

"Det största av alla buden ... är detta: Hör, Israel! Herren, vår Gud, Herren är En, och du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta, av hela din själ, av hela ditt förstånd och av hela din kraft. Sedan kommer detta: Du skall älska din nästa som dig själv. Inget annat bud är större än dessa." (Mark 12:29-31)

Om man ska försöka hitta ett enda bibelcitat som sammanfattar det som religion handlar om, så är det de kända orden: "Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem. Det är vad lagen och profeterna säger." (Matt 7:12) Liknande formuleringar finns i många andra religioner. Tanken här är att människan ska se sig själv och uppmuntras att ta avstånd från sin egoism.

I sitt samtal med en skriflärd formulerar Herren en annan sammanfattning, som är något fylligare: "Det största av alla buden ... är detta: ... Du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta, av hela din själ, av hela ditt förstånd och av hela din kraft. Sedan kommer detta: Du skall älska din nästa som dig själv. Inget annat bud är större än dessa." (Mark 12:29-31; se Matt 22:34-40)

I detta svar till den skriflärd sätter Jesus fingret på att man också ska tänka på Herren, inte bara på sin nästa. Jesus börjar också med budet att älska Herren. Därefter kommer budet om att älska sin nästa. Att Herren låter de två buden gå hand i hand är viktigt.

I det dagliga livet kan det tyckas som att vi mest tänker på hur vi ska kunna älska vår medmänniska. Medmänniskan är mer påtaglig och konkret än Herrens närvaro. Om vi håller upp dörren för en gammal dam, så är det mera upplevbart än att vi i våra tankar tänker på att uppfylla de krav Herren ställer på oss.

Vi behöver därför ständigt uppmuntran och en påminnelse om att sätta Herren först. Båda buden ska finnas med, men budet att älska Herren kommer först.

Vi kan börja med att fråga oss själva hur man älskar Herren. Det enklaste och vackraste svaret är Herrens egna ord i johannesevangeliet: "Om ni älskar Mig, håller ni fast vid Mina bud." (Joh 14:14,15) Eller i en omkastad ordning: "Den som har mina bud och håller fast vid dem, han är den som älskar Mig." (Joh 14:21)

Kort sagt: man älskar Herren genom att hålla Hans bud. "Att älska Herren av hela sitt hjärta, av hela sin själ, av hela sitt förstånd och av hela sin kraft" betyder att älska Herren med hela sitt väsen, inte bara med läpparnas bekännelse, utan i sina inre tankar, i sina avsikter, i hela sitt förhållningssätt till livet och till sist i sina dagliga handlingar.

Hur älskar man sin nästa då? Ja, dels tänker man sig in i hur man själv skulle vilja bli behandlad. Vi går tillbaka till det allmängiltiga budet: "Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem." (Matt 7:12) Den tydligaste förklaringen som Herren ger oss i Nya Testamentet är liknelsen om den barmhärtige samariten. Där fastställs att vår nästa är den goda gärningen! Eller i ett ord: det goda. Jesus frågar: "Vem av dessa tre tycker du var en nästa för mannen som råkat ut för rövare?" Det är alltså inte "mannen som råkat ut för rövare" som är vår nästa utan den som hjälper. Av de tre som reste samma väg var det bara en som stannade. Han är vår nästa, alltså den som

hjälp.

I Nya Kyrkans Skrifter förklaras saken så här med hänvisning till hur samariten handlade: "Eftersom denne utövade människokärlekens goda, kallas han "nästa", Luk 10:29-37. Därav kan man veta, att nästa är de som är i det goda. "Oljan och vinet", som samariten gjöt på såren betecknar också det goda och dess sanna." (NJHL 87)

Om vi sammanfattar vad vi har sagt om de två buden, så blir bilden följande. Vi älskar Herren genom att hålla buden. Vi älskar nästan genom att göra det som i andlig mening är gott. Vi måste hålla ihop de två buden. Slutsatsen blir att Herrens bud är vägen till det goda.

Vi skulle kunna gå så långt som till att säga, att utan buden från Herren skulle vi inte kunna göra något gott. Det har att göra med vår dubbla natur. Vi vill både tänka mer på oss själva och vi vill hålla tillbaka egoismen och hitta den sanna människokärleken. Vi slits hela tiden mellan dessa båda. Sanningen är att utan Herren kommer vi hjälplöst att duka under för själviskhetens begär. Och det behöver inte se alltför hemskt ut till en början. Den själviska människan är duktig på att förklara varför hon behöver tänka mer på sig själv än på andra. Det är det som trädet med kunskapen om gott och ont handlar om. Man ställer Gud, Livets träd, åt sidan, och ställer sig själv i dess ställe. Man definierar själv vad som är rätt, vad som är gott, vad som är sant. Då kan det bara gå på ett sätt. Så vi behöver Gud väldigt mycket. Därför säger Herren det till oss gång på gång i Ordet. "Förbli i Mig, så förblir jag i er. Liksom grenen inte kan bära frukt av sig själv, utan endast om den förblir i vinstocken, så kan inte heller ni det, om ni inte förblir i Mig. (Joh 15:4) Tydligare kan det inte sägas än när Jesus säger: "Utan Mig kan ni ingenting göra." (Joh 15:5)

När Herren är med oss, kan vi motstå allt ont. Vi kan gå tillbaka till vår egen erfarenhet och minnas hur vi har kämpat mot något i vår egen karaktär som vi har insett inte passar in i den himmelska människans egenskaper. Vi har lämnat saken i Herrens händer. Vi har bett Honom kämpa vår kamp, och Han - ja, vi - har segrat. Vi vet att det som Jesus säger är sant: "Utan Mig kan ni ingenting göra."

Efter tillräckligt mycket av sådan erfarenhet känner vi stor frändskap med ord som dessa i Psaltaren. "Min själ törstar efter Gud, efter den levande Guden." (Ps 42:3) Den Guden är Jesus Kristus. Den levande Guden finns i det levande vattnet. (se Joh 4:10) Det levande vattnet är Ordet.

När Ordet blev kött (Joh 1:14), visade sig den levande Guden för oss människor, och Han gjorde sin närvaro hos oss evig. Det som gjorde Hans närvaro beständig var det som vi kallar Återlösningen.

Utan återlösningen, skulle vi vara förlorade. Precis som vi inte skulle kunna stå emot det onda utan Herrens bistånd, skulle det vara ute med människosläktet om inte Gud hade blivit Människa.

Att återlösa betyder att köpa tillbaka. Gud köpte tillbaka människosläktet från det ondas hotande dominans. Priset för köpet var Herrens lidande, både i sina inre kval (se Luk 4.1-13), och i det yttre där Han behandlades illa av människorna Han kom till. Korsfästelsen var det största och sista lidandet.

Att Herren återlöste människosläktet framgår av en del ställen i Ordet. I Gamla Testamentet: "HERREN friköper sina tjänares själar, ingen som flyr till Honom skall stå med skuld." (Ps 34:23) Och i Nya Testamentet: "Du är värdig att ta bokrullen och bryta dess insegel, ty Du har blivit slaktad, och med Ditt blod har Du friköpt åt Gud människor av alla stammar och språk och länder och folk."

(Upp 5:9)

Varje gång som vi gör det rätta i Herrens namn, med en bön till Honom om hjälp i att göra det rätta, så finns återlösningen med. Därför står det så här i Nya Kyrkans Skrifter: "Man ska inte tro, att alla [människor] är återlösta genom den en gång skedda återlösningen i världen ... utan att Herren evinnerligen återlöser dem, som tror på Honom och gör Hans bud."

Herren älskar oss. Det har Han visat genom att återlösa oss. Vi älskar Honom genom att hålla Hans bud. När vi håller buden, älskar vi också våra medmänniskor. Därför hör de två buden ihop. Jesus säger:

"Ett nytt bud ger jag er: att ni skall älska varandra. Så som jag har älskat er skall också ni älska varandra. Om ni har kärlek till varandra, skall alla förstå att ni är Mina lärjungar." (Joh 13:34-35)

Lärjungar är vi när vi följer de båda buden samtidigt. När vi älskar vår nästa med Herrens hjälp, så blir det en handling som är fylld av Herren. Herren finns i Ordet, därför att Han är Ordet. Han fyller Ordet med sin Ande. De bud vi håller är fyllda av Honom. När vi ärligt följer buden, därför att vi vill följa dem, så finns Herren med i dem. Det ser människor omkring oss. Därför talar Herren dessa uppmuntrande ord: "Låt ... ert ljus lysa för människorna, så att de ser era goda gärningar och prisar er Fader i himlen." (Matt 5:16) Omgivningen ser att det är med en inre kraft man har gjort gott, som man har övervunnit sig själv. Det sker när bägge buden finns med i vårt sinne.

Jesus uttrycker den här saken på ett annat sätt i liknelsen om såningsmannen: "Sådden i den goda jorden, det är den som hör Ordet och förstår det, och han bär frukt, hundrafalt, sextiofalt, och trettiofalt." (Matt 13:23) När vi tar emot Ordet och erkänner att det är Guds Ord, att Herren finns med i Ordet, så fylls vi av en inre kraft från Herren. Sådden bär frukt. När vi älskar vår nästa såsom oss själva, så gör vi det med kraft ifrån Herren, från Hans Ord.

Sättet som de här två buden hänger ihop på är helt avgörande för Nya Kyrkans syn på Gud och levernet. Så här sammanfattas Nya Kyrkans tro i början på verket Sanna kristna religionen:

"Den Nya Himlens och den nya Kyrkans tro i sin särskilda form [på människans sida] är denna:

1. Att Gud är En, i vilken är Gudomlig Trehet, och att Han är Herren Gud Frälsaren Jesus Kristus.
2. Att den saliggörande tron är att tro på Honom.
3. Att man inte skall göra det onda, eftersom det är av djävulen och kommer från djävulen.
4. Att man skall göra de goda, eftersom det är av Gud och kommer från Gud.
5. Att människan skall göra det goda såsom av sig själv, men därvid tro, att det är från Herren hos henne och görs genom henne.

De två första lärosatserna hör till tron, de båda följande till människokärleken och den femte till förbindelsen mellan kärleken och tron, således till förbindelsen mellan Herren och människan." (SKR 3)

"Såsom av sig själv" betyder att vi människor måste ta ansvar för våra handlingar. Men det betyder också att vi erkänner att den kraft som egentligen gör att vi kan stå emot det onda kommer från Herren. Hela människans andliga mognad och tillväxt bygger på de två stora buden, att vi tror på och "älskar Herren av hela vårt hjärta, hela vår själ, hela vårt förstånd och av hela vår

kraft [samt att vi] älskar vår nästa som oss själva. Inget annat bud är större än dessa."

Under veckan som kommer kan vi bära med oss dessa tankar. Vi vill göra gott, men det blir mycket bättre, om vi låter Herren vara med. Vi kan öva oss på att låta Honom vara med i våra goda gärningar. Allt kommer från Honom. De två stora buden hör samman, precis som Herrens kärlek för oss hör ihop med att vi kan visa kärlek för människorna omkring oss.

"Ett nytt bud ger jag er: att ni skall älska varandra. Så som jag har älskat er skall också ni älska varandra." (Joh 13:34-34)

Amen!

Ps 34:8-16,20,23

HERRENS ängel slår sitt läger omkring dem som fruktar Honom, och Han befriar dem. Smaka och se att HERREN är god. Salig är den människa som flyr till Honom. Frukta Herren, ni Hans heliga, de som fruktar Honom lider ingen brist. Unga lejon lider nöd och hungrar, de som söker HERREN saknar ej något gott. Kom barn, och lyssna till mig, jag skall lära er att frukta HERREN. Är du en människa som älskar livet och vill se goda dagar? Avhåll då din tunga från det som är ont, dina läppar från att tala svek. Vänd dig bort från det onda och gör det goda, sök friden och jaga efter den. HERRENS ögon är vända till de rättfärdiga och Hans öron till deras rop. ... Den rättfärdige måste lida mycket, men HERREN räddar honom ur allt. ... HERREN friköper sina tjänares själar, ingen som flyr till Honom skall stå med skuld.

Mark 12:28-31

En av de skriftlärde som hörde dem diskutera fann att Jesus hade gett dem ett bra svar. Han kom fram till honom och frågade: 'Vilket är det största av alla buden?' Jesus svarade: 'Det största är detta: Hör, Israel! Herren, vår Gud, Herren är En, och du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta, av hela din själ, av hela ditt förstånd och av hela din kraft. Sedan kommer detta: Du skall älska din nästa som dig själv. Inget annat bud är större än dessa.' Den skriftlärde sade: 'Du har rätt, Mästare, det är sant som Du säger: Han är En, och det finns ingen annan än Han. Och att älska Honom av hela sitt hjärta, av hela sitt förstånd och av hela sin kraft och att älska sin nästa som sig själv, det är mer än alla brännoffer och andra offer.' När Jesus hörde att mannen hade svarat förståndigt, sade Han till honom: 'Du är inte långt från Guds rike. Sedan vågade ingen fråga Honom längre.

(Översättning: Svenska Folkbibeln)

Sanna kristna religionen, nr 579

Eftersom alla [människor] är återlösta, kan alla pånyttfödas, var och en efter sitt tillstånd. För att man klart ska kunna förstå denna lärosats, vill jag förutskicka något om återlösningen. Herren kom till världen huvudsakligen för

två ändamål: att avlägsna helvetet från änglar och människor och att härliggöra sitt människoväsen, ty före Herrens ankomst hade helvetet växt till en sådan höjd, att det ofredade himlens änglar och även genom att ställa sig emellan himlen och världen avbröt förbindelsen mellan Herren och människorna på jorden, så att inte något gudomligt sant och gott kunde övergå från Herren till människorna. Som en följd härav hotade en allmän fördömelse av hela människosläktet, och till och med himlens änglar kunde inte länge ha blivit kvar i sin fullkomlighet. På det att nu helvetet skulle bli undanröjt och sålunda den hotande fördömelsen borttagen, kom Herren till världen, avlägsnade helvetet och underkuvade det, och öppnade därigenom himlen, så att Han kunde vara närvarande hos människorna på jorden och frälsa dem som levde efter hans bud, följaktligen pånyttföda och saliggöra dem, ty de blir saliga som föds på nytt. Ovan anförda lärosats ska därför förstås så, att alla kan pånyttfödas, eftersom alla är återlösta, och eftersom pånyttfödelse och frälsning utgör ett, så kan också alla bli frälsta. Kyrkans lära, att ingen hade kunnat bli frälst utan Herrens ankomst till världen ska följaktligen förstås så, att ingen hade kunnat pånyttfödas om Herren inte hade kommit till världen.

... [Men] man ska inte tro, att alla [människor] är återlösta genom den en gång skedda återlösningen i världen ... utan att Herren evinnerligen återlöser dem, som tror på Honom och gör Hans bud.

Förkortningar av Skrifterna:

AC = Arcana Cœlestia
NJHL = Nya Jerusalem och dess himmelska lära
SKR = Sanna kristna religionen